

Історію освіти вивчають в усіх університетах закордоння

The International Standing Conference for the History of Education (ISCHE) – це академічна асоціація, що займається історією освіти. Заснована в 1978 році як Міжнародна постійна конференція з історії освіти, вона з 2015 року зареєстрована в німецькому реєстрі асоціацій під тією ж назвою. До її складу входять індивідуальні та інституційні члени з усього світу.

Тема ISCHE 46 – «Вчителі та викладання – історія в русі».

8 – 11 липня 2025 р. в Ліллі, Франція, відбулася очна конференція.

15 – 16 липня – онлайн-конференція.

Протягом усієї історії та на всіх рівнях і типах освіти викладання є основою освітнього процесу. ISCHE 46 досліджувала історію вчителів та викладання, від найдавніших часів до початку XXI століття у всій його різноманітності. ЮНЕСКО визначає вчителів як усіх, хто навчає інших. Використовуючи широке визначення «навчати», ISCHE 46 розглянула історію не лише професійних вчителів у закладах від дошкільних до університетів, а й тренерів, сімей, репетиторів, молодіжних асоціацій, народних рухів, самонавчання та навіть тварин і технологічних пристроїв.

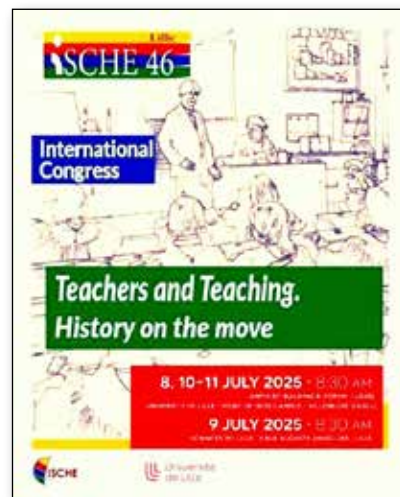
Тема конференції «Вчителі та викладання» мала на меті висвітлити фактичні та ідеальні ролі вчителів

Історія освіти є актуальним напрямом досліджень у різних країнах світу, про що свідчать щорічні конференції, організатором яких є ISCHE. Нині Україна вже втретє взяла участь у цих масштабних наукових заходах. У 2021 р. – ISCHE 42 «Погляд зверху та знизу: переосмислення соціального в історії освіти» (Університет Еребру, м. Еребру, Швеція); 2022 р. – ISCHE 43 «Історії освітніх технологій. Культурні та соціальні виміри педагогічних об'єктів» (Католицький університет Святого Серця, м. Мілан, Італія,) та ін.

Цьогоріч у конференції ISCHE 46 «Вчителі та викладання: історія в русі» взяли участь троє українських науковців. Загалом до міжнародного за-

час онлайн-конференції. Серед цих презентацій – 495 індивідуальних доповідей, 33 сформовані панелі, 14 симпозіумів і три дослідницькі майстерні.

16 липня Лариса Березівська виступила з доповіддю на засіданні сесії «Кар'єра вчителів та біографічні підходи». До сесії долучилися вчені з Греції, Італії, Німеччини, Японії. У доповіді «Біографічні портрети українських педагогів на перехресті епох (друга половина XIX століття – початок XXI століття)» українська вчена представила міжнародній аудиторії істориків освіти результати дослідження відділу педагогічного джерелознавства та біографіс-

XIX – початку XXI ст. та підходів до її фіксації у формі енциклопедичного словника для освітнього процесу й збереження історичної пам'яті та консолідації українського суспільства. Доповідка обґрунтувала, що творчий доробок українських педагогів є складником не лише української, а й європейської педагогіки. І саме енциклопедичний словник презентує ціліс-

ходу долучилися близько 700 учасників із 52 країн світу.

9 липня академік НАПН України **Лариса Березівська** як член ISCHE взяла участь в онлайн-засіданні Генеральної асамблеї товариства. З доповіддю виступила президент ISCHE **Інеса Дуссель**. Вона привітала учасників і відзначила актуальність теми, свідченням чого стали більш ніж 800 заявок, з яких після тривалого процесу рецензування відібрано 545 на цьогорічну зустріч. 395 з них було представлено в Ліллі, а 150 – під

тики Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського «Педагогічна біографіка в інформаційному освітньо-науковому просторі України» (2023–2025 рр.), науковим керівником якого є. Змістом виступу стали підходи до створення видання «Педагоги України (друга половина XIX – початок XXI ст.): енциклопедичний біографічний словник», зокрема зміст і значення цілісної репрезентації колективної педагогічної біографії України другої половини

не історико-біографічне знання Україні та світу про понад 300 відомих і маловідомих педагогів та освітніх діячів минулого, що відображає розвиток української освіти й педагогічної думки в другій половині XIX – на початку XXI ст. Словникові статті містять коротку біографічну інформацію англійською мовою, що уможливило ознайомлення закордонних учених із біографічними портретами українських педагогів. Лариса Березівська подякувала міжнародній спільноті за підтримку українського

та викладання в школах та суспільстві. Їхні функції, значення та статус глибоко змінювалися протягом історії та мають багато суперечностей. У випадку шкільних вчителів вони були інструментами грамотності, знань і навіть емансипації. Сама природа функції вчителя – надання певних видів знань іншим – також може підвищувати очікування та спричиняти напруженість у стосунках з тими, хто відповідає за освітню політику.

Конференція працювала за вісьмома А-напрямами:

- Кар'єрні шляхи та ідентичність вчителів
- Умови праці та життя вчителів
- Практики знань
- Взаємовідносини та взаємодія з іншими учасниками
- Навчальні інструменти та шкільні артефакти
- Вчителі та викладання поза школою
- Нелюдські учасники та педагогічні практики
- Репрезентації вчителів та викладання в літературі, кіно та масовій культурі
- А також шістьма Б-напрямами від робочих груп-учасників:
- Публічна історія освіти
- Потужна імперія середовища: історія середньої освіти
- Історія знань в історії освіти
- Історія освіти в африканських суспільствах
- Педагогічна освіта та писемна культура: історія бібліотек, книг та практик
- Кризи та оновлення освіти у складному світі, 1870-1950 рр.

народу в боротьбі проти російського агресора.

Учасники під час дискусії обговорили різні аспекти означеної проблеми, зокрема щодо стану та значення історії освіти як навчальної дисципліни й науки. Закордонні колеги зазначили, що історія освіти є складником професійної підготовки майбутніх педагогів. У Греції в усіх університетах ця дисципліна є обов'язковою, у Японії – викладається як окремий курс за вибором студентів. На жаль, в університетах України історія освіти не є окремою дисципліною, її розпорошено по різних педагогічних дисциплінах. Міжнародний досвід засвідчує, що до структури педагогічної освіти України також варто повернути історико-освітній компонент як ефективний засіб формування української національної і громадянської ідентичності, культури майбутніх учителів, викладачів, розвитку їхнього професійного світогляду й педагогічного мислення – особливо в умовах війни та післявоєнного відновлення країни.

Масштабний міжнародний захід значно розширив горизонти щодо найактуальніших напрямів та особливостей досліджень з історії освіти у світовому науковому просторі. А також підтвердив правильність позиції українських дослідників освіти щодо значення історико-педагогічного складника у формуванні національної пам'яті, свідомості і перспектив розвитку країни.

Лариса БЕРЕЗІВСЬКА,
директор ДНПБ України
ім. В. О. Сухомлинського,
доктор педагогічних наук,
професор,
академік НАПН України,
Тетяна ГАВРИЛЕНКО,
старший науковий
співробітник ДНПБ України
ім. В. О. Сухомлинського,
доктор педагогічних наук,
професор

Вручено Медичний Оскар-2025

У Києві відбулася дев'ята церемонія вручення Відзнаки за професіоналізм і милосердя – «Орден Святого Пантелеймона». Медичний Оскар, як його справедливо називають у професійному середовищі.

Церемонія відбулася у знаковому місці – Національному музеї історії України у Другій світовій війні, під поглядом Батьківщини-Матері.

Символічним у цьому є те, що українські медики щодня тримають фронт – за спасіння життя. Як і щороку, Пантелеймонівські церемоніальні заходи розпочалися з молебню, але вперше – в Українській Києво-Печерській лаврі. Молитва за тих, хто рятує. За тих, хто рятував. І за тих, хто стоятиме на сторожі життя.

Цього року вибір для Поважної ради був особливо складним. Кандидати – потужні. Кожен – гідний. Будь-яка історія – глибока. Втім рішення було ухвалене – обрано найкращих серед кращих.

Лауреати Ордену Святого Пантелеймона 2025 року за номінаціями: Найкращий лікар – еталон професії: **Роман Кузьмов** (Вінницька обл.), **Олег Лузан** (Чернігівська обл.), **Олександр Ячнік** (Львівська обл.) Серце медицини: **Любов Ваверишук** (Херсонська обл.), **В'ячеслав Волошин** (Житомирська обл.), **Тетяна Фрейшін** (Івано-Франківська обл.).

Взірець служіння суспільству: **Олександр Бондар** (Чернігівська обл.), **Ігор Федоришин** (Житомирська обл.), **Марія Чорна** (Кіровоградська обл.).

Новатор року: **Ростислав Зауральський** (Полтавська обл.), **Артур Красненко** (Сумська обл.), **Анатолій Руденко** (м. Київ).

Фортеця здоров'я: КНП «Центр ПМСД №1» (Донецька обл.), КНП «Центральна міська клінічна лікарня» (Суми), КНП «Чернігівська обласна лікарня» (ЧОР).

Опора на лінії життя: **Всеволод Бабенко** (Одеса), **Денис Гайдук** (Хмельницький), **Євген Діденко** (Донецьк).

Герой медичного фронту: **Максим Гриненко** (Харків), **Андрій Темногор** (Донецьк), **Андрій Шульженко** (Суми).

Міжнародна відзнака – за внесок у боротьбу за свободу України (іноземні громадяни): **Дарка Сенько** (Австралія), професор **Гаральд Тойфельсбауер** (Австрія), **Крістофер Алфорд** (Великобританія), **Лаша Варшавомідзе** (Грузія), **Іштар Еспехо** (Іспанія), **Марра Міккеле** (Італія), **Шеннон Бодес** (Канада), **Лісене Дамбіня** (Латвія), **Ерік Вермейттен** (Нідерланди), **Генріх Пух** (Німеччина), доктор **Марек Мігдаль** (Польща), **Вільям Честер** (США).

Іноземні організації та установи: Українські Янголи Охоронці (Австралія), Парафія святої Варвари у місті Відень (Австрія), Армія Спасіння (Грузія), Фонд підтримки Таллінської дитячої лікарні (Естонія), Асоціація Help to Ukraine (Іспанія), Komen Italia (Італія), Програма хірургічної допомоги Канада-Україна (Канада), Твітерконвой «Агендум» (Латвія), «Emile Foundation» (Нідерланди), Kleeblatt-Konzept – організація допомоги пораненим (Німеччина), Фонд «Розвиток Періонів» (Польща), Rotary International and The Rotary Foundation (США), Фундація «Швейцарська Цільова Група» (Швейцарія).

Це був день щирих усмішок і міцних обіймів. День зустрічей тих, про кого зазвичай читають у медіа, а цього разу бачили наживо. Військові й цивільні, головні лікарі й молоді фахівці, волонтери й капелани – усі в одній залі. Усі зі спільною місією. З однією гідністю.

Будьте сильними! Ми завжди вам вдячні!

Анна КУНИЦЬКА,
спеціально для «ОіС»